

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

mhrtb

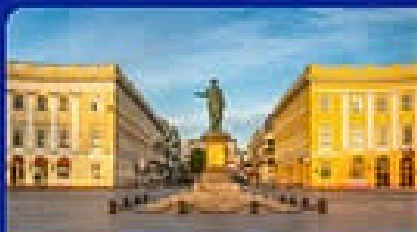
Факультет менеджменту,
готельно-ресторанної
справи та туризму

Міністерство освіти і науки України
Міжнародний університет

I МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ І ТУРИЗМУ ТА
ІМПЕРАТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

22 травня 2026 року

ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ДРАЙВЕР ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВІЗАЦІЇ РЕГІОНІВ	
<i>Степанець К., Олійник В.</i>	53
ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ	
<i>Олійник В., Хаймінова К.</i>	56
МАРКЕТИНГОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ДЛЯ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ	
<i>Хаймінова К., Горбаньова В.</i>	59
ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ ДЕСТИНАЦІЙ	
<i>Дишкантюк О., Осипова Л.</i>	62
СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ПРАКТИКИ	
<i>Дишкантюк О.</i>	69
ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОМУНАЛЬНИХ МУЗЕЇВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Єгорова О.</i>	76
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ	
<i>Андрєєва О., Дишкантюк О.</i>	80
СЕКЦІЯ 2.	
ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ТА СЕРВІСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ ТА КЕЙТЕРИНГУ	85
ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	
<i>Шевчук В., Горбаньова В.</i>	85
КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ	
<i>Сілаков К., Горбаньова В.</i>	88
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
<i>Циганок М., Русавська В.</i>	91

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОМУНАЛЬНИХ МУЗЕЇВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Єгорова Олена

*кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів,
економічних досліджень і туризму,
Полтавський державний аграрний університет*

Полтавська область має значний культурно-туристичний потенціал, важливою складовою якого є музейні заклади. У 2025 році в області функціонувало 134 музеї, з яких 40 є комунальними (їх кількість упродовж 2021–2024 років залишалася стабільною).

У зв'язку з відсутністю чіткого визначення у нормативно-правовій базі було сформульовано поняття «комунальний музей». Під ним пропонується розуміти науково-дослідний та культурно-освітній заклад, що перебуває у власності територіальної громади або у спільній власності з часткою громади не менше 50 %, підпорядковується органам місцевого самоврядування та фінансується, зокрема, з місцевого бюджету.

Аналіз структури комунальних музеїв Полтавської області показує, що переважають краєзнавчі та історико-краєзнавчі музеї. Значна частина музейних закладів інтегрована до локальних туристичних маршрутів і виконує важливу культурно-просвітницьку функцію.

Доцільно виділяти два підходи до визначення потенціалу (від лат. «potentia» – «приховані можливості») музеїв:

- 1) ресурсний, відповідно до якого потенціал розглядається як сукупність ресурсів музею (кількість та унікальність музейних фондів, площа, чисельністю персоналу тощо);
- 2) результативний, який пов'язує потенціал із можливістю досягнення певних результатів діяльності (щодо кількості відвідувачів, проведених

екскурсій, публікацій тощо).

- 3) цих підходів дозволило сформулювати авторське визначення: потенціал музейного закладу – це сукупність його ресурсів, які в результаті наукової, експозиційної та освітньо-просвітницької діяльності забезпечують корисний суспільний ефект.

Серед основних чинників, що визначають потенціал туристичної привабливості (атрактивності) музеїв, можна виділити:

- унікальність експозицій;
- емоційне та естетичне враження;
- інтерактивність;
- доступність;
- рівень розвитку сервісної інфраструктури.

Проведений аналіз показав, що навіть в умовах повномасштабної війни комунальним музеям Полтавської області вдалося зберегти фонди, кадровий потенціал та матеріальну базу.

Так, у 2024 році порівняно з 2021 роком:

- основний фонд музеїв зріс на 16,2 тис. одиниць (3,2 %). Приріст відбувся переважно за рахунок поповнення у 2024 році фондів комунальної установи «Історико-культурний заповідник «Більськ».
- кількість відреставрованих експонатів збільшилася майже на 47 %;
- площа території музеїв упродовж 2021–2024 років практично не змінювалася і становить 50,7 млн кв. м, а площа будівель музеїв зросла з 27,7 тис. м² до 29,4 тис. м² (на 5,8 %);
- чисельність працівників комунальних музеїв залишається майже незмінною: 487 осіб у 2021 році, 490 – у 2024 році.

Позитивною тенденцією є також збільшення кількості виставок та екскурсій. За 2021-2024 рр. кількість виставок зросла на 26,6% (з 557 у 2021 р. до 705 у 2024 р.), кількість екскурсій перевищила показник 2021 року на 1,3% (12 885 проти 12 721). Проте кількість відвідувачів у 2024 році (253,63 тис. осіб) є меншою

за показник 2021 року (282,29 тис. осіб) на 10,2 %.

У контексті розвитку туризму комунальні музеї доцільно розглядати як «туристичні якорі» та «туристичні магніти».

Туристичний якорь – це об'єкт, який фактично формує попит на відвідування DESTINATION та виступає основою туристичного бренду території. Найяскравішим прикладом музею-«туристичного якоря» в Полтавській області є Національний музей-заповідник українського гончарства. Його діяльність демонструє, як музейний заклад може стати драйвером розвитку туристичної DESTINATION на локальному та регіональному рівнях.

Туристичний магніт – це привабливий об'єкт, який доповнює туристичну програму та підсилює загальну атрактивність регіону.

Проведений SWOT-аналіз засвідчив, що комунальні музеї Полтавщини мають значні сильні сторони:

- багату культурно-історичну спадщину;
- розгалужену мережу музеїв;
- наявність унікальних колекцій.

Разом із тим основними проблемами залишаються:

- недостатнє фінансування;
- застаріла матеріально-технічна база;
- кадрові проблеми;
- низький рівень цифровізації;
- безпекові ризики в умовах війни.

У сучасних умовах перспективними напрямками розвитку є:

- залучення грантового фінансування;
- інтеграція музеїв до туристичних маршрутів;
- створення цифрових екскурсій;
- розвиток партнерств;
- розширення спектра послуг та інформаційне просування туристичного потенціалу Полтавщини.

В умовах воєнного часу ймовірні загрози перевищують потенційні можливості, що орієнтує на стратегію виживання, яка реалізується шляхом перепрофілювання, диверсифікації фінансування та видів діяльності, розширення партнерських зв'язків.

Отже, комунальні музеї Полтавської області мають значний потенціал як складова туристичної інфраструктури регіону та можуть виступати важливим чинником розвитку культурного туризму й формування позитивного іміджу території.

Список використаних джерел

1. Антоненко В., Хуткий В. Музеї як туристичний ресурс: культурно-просвітницькі проекти в сучасному культурному просторі туристичної дестинації. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм. 2021. Том 4 № 2. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7603.4.2.2021.249698>
2. Єгорова О. В., Скляр Г. П., Логвин М. М., Карпенко Н. М., Тютюнник Ю. М. Інноваційні методи проведення музейних екскурсій. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. Том 2(3). С. 22-28. DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(3\)-3S](https://doi.org/10.60022/2(3)-3S)
3. Зоря О. П., Безкровний О. В., Федорченко Л. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В. Науково-методичні засади дослідження потенціалу музеїв як об'єктів туристичної інфраструктури. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. № 2(9). С. 434-441. DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(9\)-50S](https://doi.org/10.60022/2(9)-50S)
4. Лавренко В. Практичне музеєзнавство. Дніпро : ЛІРА, 2023. 116 с.